ҚАРАЛДЫ
Педагогикалық кеңес отырысында
Хаттама № _1_ «29 » 08 2024 ж.

«БЕКІТЕМІН»
«Республикалық Медицина Академиясы» ЖШС директоры
_____ С.С.Смакова
«_02_» _____09_____ 2024ж.

ОҚЫТУШЫНЫҢ АР-НАМЫС КОДЕКСІ

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы «Республикалық медициналық академия» ЖШС оқытушысының ар-намыс кодексі (бұдан әрі – Ар-намыс кодексі) сапалы білім беру процесін қамтамасыз етуге, құрметке негізделген білім беру ортасын қалыптастыруға және болашақ медицина қызметкерлерінің кәсіби мәдениетін дамытуға бағытталған оқытушылардың кәсіби мінез-құлқының негізгі этикалық қағидаттары мен нормаларын айқындайды.

1.2. Ар-намыс кодексі Академияның оқытушылары мен педагог қызметкерлеріне олардың кәсіби қызметі шеңберінде қолданылады.

1.3. Ар-намыс кодексі Қазақстан Республикасының заңнамасын, оның ішінде Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңын, «Педагог мәртебесі туралы» Заңын, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 11 мамырдағы № 190 бұйрығымен бекітілген Педагогикалық әдеп қағидаларын, сондай-ақ Академияның жергілікті актілерін ескере отырып әзірленді.

1.4. Осы Ар-намыс кодексі заңнамада белгіленген педагогикалық әдеп нормаларын толықтырады және оларды алмастырмайды.

2. Ар-намыс кодексінің мақсаты мен міндеттері

2.1. Ар-намыс кодексінің мақсаты – құрметке, жауапкершілікке, әділдікке және адалдыққа негізделген оқытушылардың кәсіби және әдепті мінез-құлқының бірыңғай мәдениетін қалыптастыру.

2.2. Негізгі міндеттері:

- Академияның кәсіби беделін нығайту;
- оқытушылар мен білім алушылар арасындағы құрметке негізделген өзара қарым-қатынасты қамтамасыз ету;
- бағалаудың объективті және ашық жүйесін қалыптастыру;
- мүдделер қақтығысы мен кәсіби лауазымын теріс пайдаланудың алдын алу;
- білім алушылардың құқықтары мен қадір-қасиетін сақтау;
- дербес деректердің құпиялылығын қамтамасыз ету;
- оқыту мен тәрбиелеу сапасы үшін оқытушылардың жауапкершілігін арттыру.

3. Кәсіби әдептің негізгі қағидаттары

Оқытушы өз қызметінде төмендегі қағидаттарды басшылыққа алады:

3.1. **Заңдылық** – Қазақстан Республикасының заңнамасын және Академияның жергілікті актілерін сақтау.

3.2. **Адал ниеттілік** – кәсіби міндеттерге, оқыту мен тәрбиелеу сапасына жауапкершілікпен қарау.
3.3. **Адалдық** – бағалаудың объективтілігі, кәсіби қызметтің ашықтығы, алдау мен теріс пайдалануға жол бермеу.
3.4. **Жеке тұлғаның ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу** – әрбір білім алушының, әріптестің және білім беру процесінің басқа да қатысушыларының құндылығын мойындау.
3.5. **Әділдік** – білім алушыларға бейтарап қарау, жақын тартушылық пен кемсітуге жол бермеу.
3.6. **Жауапкершілік** – кәсіби шешімдер мен әрекеттердің білім алушыларға және Академияның беделіне әсерін түсіну.
3.7. **Кәсіби құзыреттілік** – білімді, дағдыларды және педагогикалық шеберлікті үнемі жетілдіру.

4. Білім алушылармен өзара қарым-қатынастың әдеп нормалары

4.1. Оқытушы міндетті:

- әрбір білім алушының ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- қауіпсіз, ізгі ниетті және психологиялық тұрғыдан қолайлы білім беру ортасын қалыптастыруға;
- төзімділік, әдептілік және құрмет танытуға;
- білім алушылардың жеке ерекшеліктері мен білім беру қажеттіліктерін ескеруге;
- оқу ынтасы мен дербестігін қолдауға;
- объективті кері байланыс ұсынуға;
- қорлауға, тіл тигізуге, қорқытуға, келемеждеуге және көпшілік алдында мазақ етуге жол бермеуге;
- кемсіту мен біржақты көзқарас танытуға жол бермеуге;
- білім алушылармен қарым-қатынаста кәсіби шекараны сақтауға;
- өз құзыреті шегінде буллинг, жанжал және білім алушылардың құқықтарын бұзу жағдайларына уақтылы әрекет етуге.

4.2. Оқытушы өзінің лауазымдық немесе кәсіби жағдайын жеке пайда табу, қысым көрсету немесе жекелеген білім алушыларға негізсіз артықшылық беру мақсатында пайдаланбауы тиіс.
4.3. Білім алушылармен цифрлық ортадағы қарым-қатынас кәсіби әдеп, іскерлік қарым-қатынас және құпиялылық талаптарына сәйкес болуы тиіс.

5. Академиялық адалдық және бағалаудың объективтілігі

5.1. Оқытушы оқу нәтижелерін бағалаудың объективтілігін, ашықтығын және әділдігін қамтамасыз етеді.
5.2. Оқытушы міндетті:

- белгіленген бағалау критерийлерін қолдануға;
- білім алушыларға талаптар мен бағалау критерийлері туралы уақтылы ақпарат беруге;
- бағаларды негізсіз жоғарылатуға немесе төмендетуге жол бермеуге;
- білімді бақылау кезінде тең жағдайларды қамтамасыз етуге;
- авторлық құқық пен зияткерлік меншікті құрметтеуге;
- плагиат пен академиялық адалдықты бұзуға қарсы әрекет етуге;

- оқу нәтижелері мен есептілікті бұрмалауға жол бермеуге.

5.3. Оқытушы білім алушыларды бағалау кезінде жеке мүдделілікке, біржақтылыққа және мүдделер қақтығысына жол бермейді.

6. Әріптестермен және әкімшілікпен өзара қарым-қатынастың әдеп нормалары

6.1. Оқытушы әріптестерімен қарым-қатынасты өзара құрмет, кәсіби қолдау, әдептілік және ынтымақтастық негізінде құрады.

6.2. Оқытушы міндетті:

- әріптестерінің кәсіби пікіріне құрметпен қарауға;
- іскерлік қарым-қатынас нормаларын сақтауға;
- жұмыс барысындағы келіспеушіліктерді сындарлы түрде шешуге;
- әріптестерінің ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіретін жалған мәліметтерді, өсектер мен ақпараттарды таратпауға;
- қызметтік бағыныстылық тәртібі мен кәсіби шекараны сақтауға;
- білім беру процесін жетілдіру жөніндегі бірлескен жұмысқа қатысуға.

6.3. Сын-ескертпелер әдепті, дәлелді және кәсіби түрде айтылуы тиіс.

7. Кәсіби жауапкершілік және сыртқы келбет

7.1. Оқытушы лауазымдық міндеттерін адал орындауға, еңбек тәртібін, еңбекті қорғау талаптарын, санитариялық нормалар мен ішкі еңбек тәртібі қағидаларын сақтауға міндетті.

7.2. Оқытушы:

- кәсіби құзыреттіліктің жоғары деңгейін сақтауға;
- сабақтарға уақтылы дайындалуға;
- оқытудың заманауи және негізделген әдістерін пайдалануға;
- оқу құжаттамасын жүргізу талаптарын сақтауға;
- қарым-қатынас пен мінез-құлық мәдениетінде жеке үлгі көрсетуге;
- Академия белгілеген іскерлік және кәсіби сыртқы келбет талаптарын сақтауға тиіс.

8. Медициналық білім берудегі әдептік жауапкершілік

8.1. Медициналық пәндердің оқытушысы білім алушылардың пациентке, медицина кәсібіне, медициналық этика мен деонтология қағидаттарына құрметпен қарауын қалыптастырады.

8.2. Практикалық даярлықты ұйымдастыру кезінде оқытушы төмендегі мәселелерге ерекше назар аударуға міндетті:

- пациенттің құқықтары мен қадір-қасиетін сақтауға;
- медициналық құпия мен дербес деректерді қорғауға;
- кәсіби шекараны сақтауға;
- білім алушылар мен пациенттердің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге;
- білім алушылардың практикалық әрекеттерді өз даярлық деңгейі шегінде және тиісті бақылаумен орындауына;
- медициналық көмектің сапасы мен қауіпсіздігі үшін жауапкершілікті қалыптастыруға.

8.3. Оқытушы пациенттің жеке басын немесе өзге де құпия мәліметтерін жария ете отырып, практика барысында болған нақты жағдайларды көпшілік алдында талқылауға жол бермейді.

9. Құпиялылық және цифрлық әдеп

9.1. Оқытушы білім алушылардың, Академия қызметкерлерінің және пациенттердің дербес деректерінің құпиялылығын сақтауға міндетті.

9.2. Заңды негіздерсіз төмендегі ақпараттарды таратуға жол берілмейді:

- білім алушылар мен қызметкерлердің дербес деректері;
- білім алушылардың үлгерімі мен жеке жағдайлары туралы мәліметтер;
- пациенттердің денсаулық жағдайы туралы ақпарат;
- тиісті тәртіппен таратуға рұқсат берілмеген білім беру немесе клиникалық ортада алынған фото-, бейне- және аудиоматериалдар.

9.3. Оқытушы әлеуметтік желілерде, мессенджерлерде және басқа да цифрлық байланыс құралдарында қарым-қатынастың әдептілігі мен кәсіби стилін сақтайды.

10. Жол берілмейтін мінез-құлық

10.1. Оқытушыға төмендегілерге жол берілмейді:

- білім алушылардың, әріптестердің және басқа адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін төмендету;
- психологиялық қысым көрсету, қорқыту және тіл тигізу;
- кемсітуге, біржақтылыққа және жекелеген адамдарға негізсіз артықшылық беруге жол беру;
- қызметтік жағдайын жеке мақсатта пайдалану;
- білім алушылардан білім беру процесіне және олардың міндеттеріне қатысы жоқ әрекеттерді талап ету;
- құпия мәліметтерді жария ету;
- бағалау нәтижелері мен оқу құжаттамасын бұрмалау;
- Академияның беделіне нұқсан келтіретін және білім беру процесіне қатысушылардың құқықтарын бұзатын әрекеттер жасау.

11. Ар-намыс кодексінің сақталуы мәселелерін қарау тәртібі

11.1. Педагогтердің кәсіби әдеп нормаларын сақтау мәселелері Қазақстан Республикасының заңнамасына, Педагогикалық әдеп қағидаларына және Педагогикалық әдеп жөніндегі кеңес жұмысының үлгілік қағидаларына сәйкес қаралады.

11.2. Оқытушы өтініштің құрметпен және объективті қаралуына, қаралып жатқан мәселе туралы ақпарат алуға, белгіленген тәртіппен материалдармен танысуға және түсініктеме беруге құқылы.

11.3. Мәселелерді қарау барлық қатысушылардың қадір-қасиетін құрметтеу, объективтілік, құпиялылық және бейтараптық қағидаттарын сақтай отырып жүзеге асырылады.

11.4. Педагогикалық әдеп жөніндегі кеңестің шешімдері оның құзыреті шегінде қабылданады және ұсынымдық сипатта болады.

11.5. Тәртіптік жауапкершілік Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен және негіздер бойынша ғана қолданылады.

12. Қорытынды ережелер

12.1. Осы Ар-намыс кодексі «Республикалық медициналық академия» ЖШС директорының бұйрығымен бекітіледі.

12.2. Ар-намыс кодексі оқытушылардың назарына қол қойдыру арқылы немесе танысқанын құжат жүзінде растауға мүмкіндік беретін өзге де тәсілмен жеткізіледі.
12.3. Ар-намыс кодексінің мәтіні қызметкерлер мен білім беру процесіне қатысушылар үшін қолжетімді жерде орналастырылады.
12.4. Ар-намыс кодексіне өзгерістер мен толықтырулар Академия директорының бұйрығымен енгізіледі.
12.5. Егер директордың бұйрығында өзгеше көзделмесе, Ар-намыс кодексі бекітілген күнінен бастап күшіне енеді.

РАССМОТРЕНО
на заседании педагогического совета
протокол № _1_ «29 » 08 2024 г.

«УТВЕРЖДАЮ»
Директор ТОО
«Республиканская Медицинская Академия»
_____ С.С.Макова
« 02 » 09 2024 г.

КОДЕКС ЧЕСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ

1. Общие положения

1.1. Настоящий Кодекс чести преподавателя ТОО «Республиканская Медицинская Академия» (далее — кодекс) определяет основные этические принципы и нормы профессионального поведения преподавателей, направленные на обеспечение качественного образовательного процесса, формирование уважительной образовательной среды и развитие профессиональной культуры будущих медицинских работников.

1.2. Кодекс чести распространяется на преподавателей и педагогических работников Академии в пределах их профессиональной деятельности.

1.3. Кодекс чести разработан с учётом законодательства Республики Казахстан, в том числе Закона РК «Об образовании», Закона РК «О статусе педагога», Правил педагогической этики, утверждённых приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 11 мая 2020 года № 190, а также локальных актов Академии.

1.4. Настоящий Кодекс чести дополняет установленные законодательством нормы педагогической этики и не заменяет их.

2. Цель и задачи Кодекса чести

2.1. Цель Кодекса — формирование единой культуры профессионального и этичного поведения преподавателей, основанной на уважении, ответственности, справедливости и добросовестности.

2.2. Основные задачи:

- укрепление профессиональной репутации Академии;
- обеспечение уважительного взаимодействия преподавателей и обучающихся;
- формирование объективной и прозрачной системы оценивания;
- предупреждение конфликтов интересов и злоупотребления профессиональным положением;
- соблюдение прав и достоинства обучающихся;
- обеспечение конфиденциальности персональных данных;

- повышение ответственности преподавателей за качество обучения и воспитания.

3. Основные принципы профессиональной этики

Преподаватель в своей деятельности руководствуется следующими принципами:

3.1. **Законность** — соблюдение законодательства Республики Казахстан и локальных актов Академии.

3.2. **Добросовестность** — ответственное отношение к профессиональным обязанностям, качеству обучения и воспитания.

3.3. **Честность** — объективность оценивания, открытость профессиональной деятельности, недопущение обмана и злоупотреблений.

3.4. **Уважение чести и достоинства личности** — признание ценности каждого обучающегося, коллеги и другого участника образовательного процесса.

3.5. **Справедливость** — беспристрастное отношение к обучающимся, недопущение фаворитизма и дискриминации.

3.6. **Ответственность** — осознание влияния профессиональных решений и поступков на обучающихся и репутацию Академии.

3.7. **Профессиональная компетентность** — постоянное совершенствование знаний, навыков и педагогического мастерства.

4. Этические нормы взаимодействия с обучающимися

4.1. Преподаватель обязан:

- уважать честь и достоинство каждого обучающегося;
- создавать безопасную, доброжелательную и психологически комфортную образовательную среду;
- проявлять терпимость, тактичность и уважение;
- учитывать индивидуальные особенности и образовательные потребности обучающихся;
- поддерживать учебную мотивацию и самостоятельность;
- предоставлять объективную обратную связь;
- не допускать унижения, оскорблений, угроз, насмешек и публичного высмеивания;
- не допускать дискриминации и предвзятого отношения;
- соблюдать профессиональные границы во взаимодействии с обучающимися;
- своевременно реагировать на ситуации травли, конфликтов и нарушения прав обучающихся в пределах своей компетенции.

4.2. Преподаватель не использует своё должностное или профессиональное положение для получения личной выгоды, оказания давления или предоставления необоснованных преимуществ отдельным обучающимся.
4.3. Общение с обучающимися в цифровой среде должно соответствовать нормам профессиональной этики, делового общения и требованиям конфиденциальности.

5. Академическая честность и объективность оценивания

5.1. Преподаватель обеспечивает объективность, прозрачность и справедливость оценивания результатов обучения.
5.2. Преподаватель обязан:

- применять установленные критерии оценивания;
- своевременно информировать обучающихся о требованиях и критериях;
- не допускать необоснованного завышения или занижения оценок;
- обеспечивать равные условия контроля знаний;
- уважать авторство и интеллектуальную собственность;
- противодействовать плагиату и академическому мошенничеству;
- не допускать фальсификации результатов обучения и отчётности.

5.3. Преподаватель не допускает личной заинтересованности, предвзятости и конфликта интересов при оценивании обучающихся.

6. Этические нормы взаимодействия с коллегами и администрацией

6.1. Преподаватель строит отношения с коллегами на основе взаимного уважения, профессиональной поддержки, корректности и сотрудничества.
6.2. Преподаватель обязан:

- уважительно относиться к профессиональному мнению коллег;
- соблюдать нормы делового общения;
- конструктивно решать рабочие разногласия;
- не распространять недостоверные сведения, слухи и информацию, порочащую честь и достоинство коллег;
- соблюдать деловую субординацию и профессиональные границы;
- участвовать в совместной работе по совершенствованию образовательного процесса.

6.3. Критические замечания должны выражаться корректно, аргументированно и в профессиональной форме.

7. Профессиональная ответственность и внешний вид

7.1. Преподаватель обязан добросовестно выполнять должностные обязанности, соблюдать трудовую дисциплину, требования охраны труда, санитарные нормы и правила внутреннего трудового распорядка.

7.2. Преподаватель должен:

- поддерживать высокий уровень профессиональной компетентности;
- своевременно готовиться к занятиям;
- использовать современные и обоснованные методы обучения;
- соблюдать требования к ведению учебной документации;
- демонстрировать личный пример культуры общения и поведения;
- соблюдать установленные Академией требования к деловому и профессиональному внешнему виду.

8. Этическая ответственность в медицинском образовании

8.1. Преподаватель медицинских дисциплин формирует у обучающихся уважительное отношение к пациенту, медицинской профессии и принципам медицинской этики и деонтологии.

8.2. При организации практической подготовки преподаватель обязан уделять особое внимание:

- соблюдению прав и достоинства пациента;
- защите медицинской тайны и персональных данных;
- соблюдению профессиональных границ;
- безопасности обучающихся и пациентов;
- выполнению практических действий обучающимися в пределах их подготовки и под надлежащим контролем;
- формированию ответственности за качество и безопасность медицинской помощи.

8.3. Преподаватель не допускает использования реальных случаев из практики для публичного обсуждения с раскрытием личности пациента или иных конфиденциальных сведений.

9. Конфиденциальность и цифровая этика

9.1. Преподаватель обязан соблюдать конфиденциальность персональных данных обучающихся, работников Академии и пациентов.

9.2. Не допускается распространение без законных оснований:

- персональных данных обучающихся и работников;
- сведений об успеваемости и личных обстоятельствах обучающихся;
- информации о состоянии здоровья пациентов;

- фото-, видео- и аудиоматериалов, полученных в образовательной или клинической среде, если их распространение не разрешено надлежащим образом.

9.3. Преподаватель соблюдает корректность и профессиональный стиль общения в социальных сетях, мессенджерах и иных цифровых средствах коммуникации.

10. Недопустимое поведение

10.1. Преподавателю не допускается:

- унижать честь и достоинство обучающихся, коллег и иных лиц;
- применять психологическое давление, угрозы и оскорбления;
- допускать дискриминацию, предвзятость и фаворитизм;
- использовать служебное положение в личных целях;
- требовать от обучающихся действий, не связанных с образовательным процессом и их обязанностями;
- разглашать конфиденциальные сведения;
- фальсифицировать результаты оценивания и учебную документацию;
- допускать действия, наносящие ущерб репутации Академии и нарушающие права участников образовательного процесса.

11. Порядок рассмотрения вопросов соблюдения Кодекса чести

11.1. Вопросы соблюдения педагогами норм профессиональной этики рассматриваются в соответствии с законодательством Республики Казахстан, Правилами педагогической этики и типовыми правилами организации работы Совета по педагогической этике.

11.2. Преподаватель имеет право на уважительное и объективное рассмотрение обращения, получение информации о рассматриваемом вопросе, ознакомление с материалами в установленном порядке и представление объяснений.

11.3. Рассмотрение вопросов осуществляется с соблюдением принципов объективности, конфиденциальности, беспристрастности и уважения достоинства всех участников.

11.4. Решения Совета по педагогической этике принимаются в пределах его компетенции и носят рекомендательный характер.

11.5. Дисциплинарная ответственность применяется только в порядке и на основаниях, предусмотренных законодательством Республики Казахстан.

12. Заключительные положения

12.1. Настоящий Кодекс чести утверждается приказом директора ТОО «Республиканская Медицинская Академия».

12.2. Кодекс чести доводится до сведения преподавателей под подпись или посредством иного документально подтверждаемого способа ознакомления.
12.3. Текст Кодекса чести размещается в доступном для работников и участников образовательного процесса месте.
12.4. Изменения и дополнения в Кодекс чести вносятся приказом директора Академии.
12.5. Кодекс чести вступает в силу со дня его утверждения, если иное не предусмотрено приказом директора.